

«... Φανερόνομεν πώς ἀπὸ παλαιότης ἕως τὴν σήμερον ἐστάθηκαν νόμοι τὰ κάτωθι ἄρθρα :

Πρῶτον : Ὅτι κάμνοντας οἱ γονεοὶ πονροχάριτι ἢ τεσταμέντο τῶν παιδιῶν τως, ἔχουν ὅλη τὴν ἐξουσία ὅτινος θελήσουν νὰ τάξουν πολλά, ὅτινος ὀλίγα, χωρὶς νὰ ἡμποροῦν τὰ παιδιὰ εἰς κανένα τρόπο νὰ ἐνοχλήσουν τὰ ἄλλα.

Δεύτερον : Κάνοντας κανένα γράμμα κοινὸν ἢ μερικὸν καὶ μετὰ τοὺς μάρτυρας ὑπογράφῃ ὁ κατ'ἐκτελέσει οἱ κοινός, ἢ ὅποιος γραφέας ὅπου νὰ γράφῃ τὸ γράμμα καὶ ὕστερα ἀπὸ κάτω γραφτοῦν ἄλλοι μάρτυρες, αὐτὸ τὸ γράμμα εἶναι ἄκυρον καὶ δὲν ἔχει κανένα τόπον οὐδὲ κυριότητα».

433

1775. Χάττι σερίφ σ. Ἀβδούλ Χαμήτ Α', διὰ τὰ προνόμια τῆς οὐ γ γ ρ ο - β λ α χ ι κ ῆ ς ἡ γ ε μ ο ν ί α ς,

δοθέν εἰς τὸν βοεβόδαν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, ἐν 202, σ. 541-546, ἐνθα (σ. 546) προστίθεται : «ἀπὸ αὐτὰ ὅλα, μετὰ δύο χρόνους κανένα δὲν ἐφυλάχθη».

Ε'. Τὰ χρῆμα τὰ παλαιὰ καὶ αἱ ληροφοσίαι, τόσον εἰς μετρητὰ ὅσον καὶ εἰς ἄλλα πράγματα, νὰ εἶναι ἄκυρα καὶ ἀκαταζήτητα.

Σ'. Οἱ μουσουλμάνοι ὅπου ἤθελαν ἔχει διαφορὰς μὲ τοὺς ἐντοπίους καὶ οἱ ἐντόπιοι εἰς τὰς μεταξὺ διαφορὰς τῶν, νὰ κρίνονται ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τοὺς δικαίως καὶ νὰ ἀποδίδεται τὸ δίκαιον εἰς ἐκεῖνον ὅπου τὸ ἔχει.

Ζ'. Τοὺς μουσουλμάνους ὅπου ἤθελαν ἔχει κρισολογήματα μὲ τινὰς τῶν ἐντοπίων, μὲ τὸ μέσον τοῦ διβὰν-ἐφένδῃ τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἄλλων μουσουλμάνων νὰ διορθώνωνται, καὶ ἐκεῖνη ἢ κρίσις ὅπου δὲν ἤθελε κοπεῖ μὲ τὸ μέσον τῶν μουσουλμάνων, ἂν μὲ σκοπὸν συκοφαντίας κινῆται ὁ κρισολογούμενος μουσουλμάνος καὶ θέλῃ νὰ ἀδικήσῃ τὸν ἐναγόμενον χριστιανόν, τότε νὰ φέρῃ ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ τὸ Γκιργκιόβον τὸν καδὴν νὰ τοὺς κρίνῃ, καὶ νὰ τελειοῦται ἡ ἀγωγή κατὰ νόμους, καὶ οἱ καδῆδες τοῦ Γκιργκιόβου νὰ κρίνουν τὴν κρίσιν μὲ κάθε δικαιοσύνην, χωρὶς προσωποληψίαν, καὶ νὰ μὴν ἀδικοῦν τὸν πτωχὸν χριστιανόν διὰ τὸ χατίρι τοῦ μουσουλμάνου.

Η'. Ἐνας κάτοικος τῆς Βλαχίας νὰ μὴν ἐνοχλῆται ἀπαγόμενος εἰς ἄλλο μέρος διὰ κρισολογήματα ὅταν εἶναι ὁμῶς ἀγωγή διὰ κληρονομίαν ἢ διὰ μετρητὰ, ἢ μαρτυρία τοῦ χριστιανοῦ ἐπάνω εἰς τὸν τοῦρκον ἐναγόμενον ἔχει τόπον. Ἐξω ὁμῶς ἀπὸ τὴν ἀγωγήν τὴν περὶ κληρονομίας, εἰς ἀγωγήν περὶ μετρητῶν ἢ μαρτυρία πολλῶν χριστιανῶν κατὰ μουσουλμάνου μὲ τὸ νὰ ἐξεδόθῃ φετβᾶς ὅτι δὲν πιάνεται, κατὰ τὸν φετβᾶν θέλει γίνεται ἡ ἀπόφασις.

ΙΑ'. Τόποι καὶ ἀγροὶ ὅπου ἀνέκαθεν ἦτον μοναστηρίων ἢ ἄλλου τινὸς ὑποκειμένου καὶ ὕστερον ἀδίκως ἡρπάγησαν παρὰ τινος μουσουλμάνου, καὶ μέχρι τοῦδε ὀνομάζονται μὲ ὄνομα χριστιανικόν, ἀφοῦ ἀποδειχθῇ καὶ μαρτυρηθῇ ὅτι ἀδίκως ἡρπάγησαν καὶ κατακρατοῦνται, νὰ ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς παλαιοὺς κυριάρχους τῶν.

ΙΗ'. Ἀπὸ τοὺς Βλάχους, ἂν τινὰς ἤθελε τουρκίσει, διὰ νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ ζητῇ μερικὸν τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ κληρονομίας, εἶναι ἐκδεδομένα πολλὰ χάττι-σερίφια καὶ ὀρισμοί, εἰπον οἱ ἄρχοντες Βλάχοι, ὅπου ἦλθον μὲ τὸ μαγζάρι. Ὅμως εἰς τὰ καλέμια, μὲ τὸ νὰ μὴν εὐρέθῃ τὸ ἴσον κανενὸς τοιούτου χάττι-σερίφιου καὶ ὀρισμοῦ, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ

ὑπόθεσις νομική, κατὰ τοὺς νόμους οὕτως ἔχει: Ὁ χριστιανὸς ζεῖδης ἀφοῦ τουρκίση, ἂν ἀποθάνῃ ὁ πατήρ τοῦ ζεῖδῃ χριστιανὸς ἄμιρ, δὲν τὸν κληρονομεῖ. Καὶ ὁ ζεῖδης χριστιανός, ἂν τῆς χριστιανῆς χίνδι, ἀφοῦ τουρκίση, ἂν ἡ χίνδι, χριστιανὴ οὐσα, ἀποθάνῃ, ὁ ζεῖδης δὲν τὴν κληρονομεῖ. Καὶ τοῦ χριστιανοῦ ζεῖδῃ ὁ υἱός, ἄμιρ χριστιανός, ἂν τουρκίση, ὁ ζεῖδης χριστιανὸς ὢν, ἂν ἀποθάνῃ, ὁ ἄμιρ δὲν κληρονομεῖ τὸν ζεῖδῃ πατέρα του. Καὶ ἂν ὁ ζεῖδης μουσουλμάνος ζῇ, καὶ ὁ υἱὸς του χριστιανὸς ἄμιρ ἤθελεν ἀποθάνει, χωρὶς νὰ τουρκίση, ὁ ζεῖδης τοῦρκος δὲν τὸν κληρονομεῖ. Κατ' αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς τέσσαρας φετβάδες θέλει διορίζονται καὶ ἐνεργοῦνται αἱ κληρονομίαι τῶν βλάχων ὅπου ἤθελον τουρκίσει . . .».

434

1775. Φιρμάνιον Ἰουνίου, σ. Χαμητ Α', περὶ ἀπαλλαγῆς φόρων τῶν Δωδεκανησίων,
ἐν 179, σ. 434–436 καὶ ἐν 370, σ. 342–344.

435

1775. Καταστατικὸν τῆς Ἀδελφότητος τῶν ἐν Λιβόρνῳ ὀρθοδόξων Ἑλλήνων,
τῆς 2 Ὀκτ., ἐν 108· πρβλ. καὶ ἐν 358, σ. 97–100.
... κεφ. Ε', «... Θέλει εἶναι χρέος του (τοῦ ἱερέως) ἀπαραίτητον, νὰ μὴν ἀνακατεύεται εἰς κανένα πρᾶγμα ὅπου ἀνήκει εἰς τὴν Συναδελφότητα, τῆς ὁποίας ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις εἶναι παντάπασιν κεχωρισμένη ἀπὸ τῆς ἐπιχειρησεως του... Τοῦ εἶναι ἀποφασιστικὰ ἐμποδισμένον, τὸ νὰ προσπαθῇ ὅπου οἱ ψυχορραγοῦντες νὰ τοῦ ἀφίσουν εἰς ταῖς διαθήκαις τους τίποτε πρὸς ὠφέλειαν ἐδικήν του, ἢ τοῦ μοναστηρίου, ἢ ἄλλου ἱεροῦ τόπου... Καὶ θέλει εἶναι πρὸς ὠφέλειαν ταύτης τῆς ἐν Λιβόρνῳ τῶν Γραικῶν Ἐκκλησίας ὅλα τὰ λεγὰτα ἢ ἄλλαι διαταγαὶ ὑστερινῆς θελήσεως ἐκ τοιαύτης φύσεως (ἥτοι παρακινήσεως) ὅπου ἤθελαν γίνεαι...».

436

1775. Χρυσόβουλλον Ἀλεξάνδρου βοεβόδα Ὑψηλάντου, Περὶ τάξεως κριτηρίων,
ἐν 202, σ. 592–598 καί, ὀρθότερον, ἐν 131, σ. 233–238.

437

1775. Χρυσόβουλλον τοῦ ἰδίου, Περὶ τῆς προτιμήσεως, κατὰ τὴν πώλησιν τῶν ἀκινήτων.
Ἐδ. ρουμανιστὶ ἐν 441· περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ κειμένου, πρβλ. 393, σ. 448 ἐπ.

438

1775. Χρυσόβουλλον τοῦ ἰδίου,
δι' οὗ ἐπικυρώνει «τὰς ὅσας διατάξεις ἔκαμεν εἰς τὴν τζάραν». Ἐν 369, τ. Γ' σ. 558–568,
ἐν 157, σ. 229–241 καί, ὀρθότερον, ἐν 131, σ. 239–243.